

Harambee nieuws

Jaargang 14, nummer 31, december 2018

In deze uitgave o.a. | 2 De toekomst in Kenia | 3 Verslag van Tatwa Mwachi en stand projecten
6 Bezoek van BNNVARA | 8 17 jaar Stichting Harambee Holland

Roerige tijden

Het blijven roerige tijden in Kenia wat betreft het werk van de Nederlandse en Keniaanse stichting. Plannen maken voor de toekomst is de eerste stap maar als het op de uitvoering aankomt blijkt de praktijk weerbarstiger.

Zo ook de samenwerking met de overheid. Toch komen we verder met veel geduld en overleg. De projecten gaan door, hoewel in een iets trager tempo dan in het verleden, omdat ook de Keniaanse fondsenwerving op gang moet komen en dat is erg ingewikkeld.

Er zijn drie nieuwe partners die de Keniaanse stichting nu versterken. De opnames voor de documentaire voor BNN/VARA hebben ook plaatsgevonden. Hierover en nog meer zaken leest u verderop in deze nieuwsbrief.

Toekomst van Stichting Harambee Holland in Kenia

De toekomst van het werk komt meer en meer in handen te liggen van de Keniaanse partners. In onze vorige nieuwsbrief hebben we de uitdagingen uitvoerig beschreven. Aan de ene kant worden zaken opgelost, aan de andere kant komen er nieuwe uitdagingen bij. Zo is de registratie van de Keniaanse stichting, Hongera Foundation Kenya, als een Limited by Guarantee een feit.

Echter de advocaat in Nairobi die alles heeft geregeld, blijkt er niet bij vermeld te hebben dat het een non-profit organisatie is. Daardoor zijn er problemen bij de PIN-registratie van de Keniaanse stichting bij de bank ontstaan, waardoor de bankrekening nog niet geopend kon worden. Dit heeft de nodige consequenties voor de lokale fondsenwerving en ook daarbuiten. Voor die fondsenwerving hebben we gezamenlijk een plan opgesteld met diverse ideeën. De uitvoering ervan blijkt gecompliceerder dan gedacht. Uiteindelijk is dit toch een van de grootste uitdagingen waar we nu voor staan.

Er is echter ook goede vooruitgang te melden: De samenwerking tussen de partners wordt steeds beter. In de laatste partners vergadering in Kenia hebben we stappen kunnen zetten qua organisatie. Een aantal zaken waarover vaker gediscussieerd is, konden nu besloten worden. Daarbij gaat het over de verdeling van taken, samenwerking met de overheid, financiële zaken etc. Ook de uitbreiding met de drie nieuwe partners

is een groot succes. Twee van hen gaan proberen het kwaliteitsprogramma van de families (het samenwerkingsverband van de verschillende schooltypes) weer op te pakken.

Intussen gaan de activiteiten zonder Roel en Marianne ook gewoon door. Tatwa doet er verslag van verderop in de nieuwsbrief. De uitvoering van toekomstige projecten blijft voortgang vinden. Weliswaar in minder grote aantallen maar de continuïteit is gewaarborgd (zie het verslag van de projecten in deze nieuwsbrief).

Wanneer een project tot stand komt, blijft de werkwijze die we de afgelopen jaren samen hebben afgesproken gehandhaafd. Het goede nieuws is dat de financiering ervan steeds meer gespreid wordt. De bijdragen voor projecten komen van verschillende kanten: de ouders van de school, de Keniaanse overheid, Wilde Ganzen, Stichting Harambee Holland en ook de Keniaanse stichting gaat het langzaam aan proberen. Dit zal verbeteren

---

als het probleem met de bank, alle praktische zaken als website, etc. ook aangepakt zijn. Het betekent ook dat daarmee de bijdrage per donor minder is.

De scholen zelf blijven ook vragen naar ondersteuning van de Keniaanse stichting. Ten slotte blijft de slogan: "Geen vraag, geen project" nog steeds gehandhaafd.

Concluderend kunnen we zeggen dat het hele proces er een is van ups en downs, niet de moed opgeven en door blijven gaan. Misschien niet in het tempo waarop wij dat graag gezien zouden hebben maar het blijft de moeite waard om het te blijven proberen. Roel en Marianne zijn

nog steeds betrokken maar dit neemt stap voor stap af. Op de achtergrond adviseren zij nog ter ondersteuning van het overgangsproces. Zoals het er nu uitziet zal het voorlopig nodig blijven dat we ook vanuit Nederland aan nieuwe projecten financieel bijdragen. Daarmee zal onze Nederlandse stichting blijven bestaan.

Onze partner Omondi stelde voor om met de groep van nieuwe partners een brainstormsessie te organiseren in een resort in Naivasha ten noorden van Nairobi. Hij wil de financiën hiervan voor zijn rekening nemen. Een geweldig idee!

VERSLAG VAN ONZE PARTNER EN COÖRDINATOR TATWA MWACHI

De laatste stand van zaken binnen Hongera Foundation Kenya

Tatwa aan het woord

Hongera Foundation Kenya

Het team van Hongera Foundation Kenya is vastberaden om verder te gaan. We hebben een aantal stappen gezet. Eindelijk is de registratie een feit en zijn we al een eind op weg onszelf te organiseren. We bereiden ook een officiële overhandiging voor van de Nederlandse naar de Keniaanse stichting. We hopen dat dit in 2019 kan gebeuren.

Kitayi Primary School

Wij hadden een vruchtbare discussie op de school in september over de bouw van 3 kleuterklassen. De county (provinciale) overheid werd vertegenwoordigd door de minister van onderwijs, Betty Mayeku, de lokale volksvertegenwoordiger, Aggrey Mulongo, en enkele medewerkers. Wij waren er met Fr Peter Makokha, Roel en

Marianne en mijzelf. Het zou een pilot project worden waarbij wij in de toekomst op dezelfde manier meerdere kleuterklassen zouden kunnen bouwen in de county. Aanvankelijk leek de samenwerking goed mogelijk. Afsproken was dat de overheid haar bijdrage zou overmaken naar de bankrekening van de school, die speciaal voor het project is geopend. Ook gingen zij akkoord met de werkwijze van onze stichting omdat wij veel goedkope projecten weten te realiseren dan de overheid zelf. Echter na uitgebreid overleg binnen de county bleek het niet zo eenvoudig te zijn en is het nog niet gelukt vanwege de bureaucratie.

Voor de minister van onderwijs en de lokale volksvertegenwoordiger was dit ook een grote teleurstelling. Jammer, aangezien Stichting Harambee Holland het benodigde bedrag bijeen heeft en ook Wilde Ganzen eraan bijdraagt. Hoe nu verder gaan we onderzoeken.

Makunga Secondary School

De leerlingen waren opgewonden toen we de school bezochten. We werden verwelkomd met een welkomstlied. Het enthousiasme steeg nog verder toen we ze vertelden over onze bijdrage aan het project, de bouw van twee schei- en natuurkunde lokalen. Toen de ouders dit hoorden hebben ze elkaar aangespoord ook bij te dragen in bouwmaterialen. Nu zijn er meer dan 10.000 bakstenen klaar voor het project.

Ook aan dit project draagt Wilde Ganzen bij. Stichting Harambee Holland heeft het resterende bedrag nu bijeen zodat er met de bouw van de lokalen begonnen kan worden.

Semerro Secondary School

Dit is een jonge gemengde jongens- en meisjesschool met een groot potentieel. We bezochten de school in Siaya enige tijd geleden met onze partners om de situatie te bekijken. De school vervult een belangrijke functie in de omgeving, die nogal getroffen is door HIV/Aids. Er is grote behoefte aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De school zelf is bezig geld bijeen te brengen om kantoren en een lerarenkamer te bouwen. Nu worden klaslokalen als zodanig gebruikt. We willen hier het project begeleiden en er financieel ook aan bijdragen.

Namakhele Primary School

Deze lagere school ligt twee en een halve kilometer buiten Kimilili in een afgelegen gebied. De meeste ouders zagen het belang van onderwijs niet voor hun kinderen, totdat een aantal ouders opstond om hun dorp vooruit te helpen. Een van hen doneerde een stuk land met een klein huis waar de school van start ging. Dit motiveerde de andere ouders en nu heeft de school 600 leerlingen. Hongera Foundation Kenya, samen met Harambee Foundation Holland en de dorpsbewoners zoeken financiering om enkele goede klaslokalen op te zetten met kantooruimte zodat de onderwijskwaliteit kan verbeteren.

Rotary Sanitatie Project

De partners hebben nu alle scholen kunnen bezoeken om de ouders bewust te maken van de noodzaak om hun verantwoordelijkheid te nemen en de verbetering van de sanitaire voorzieningen op de school van hun kinderen te ondersteunen. Aan de fondsenwerving wordt gewerkt, zowel lokaal als internationaal. We hopen de benodigde financiën bijeen te krijgen zodat we samen met de ouders dit project kunnen realiseren.

Kamusinga Primary School

Deze lagere school ligt op een steenworp afstand van het huis van Roel en Marianne en Harambee Foundation Holland heeft op deze school al enkele projecten gerealiseerd. Nu is er een enorme behoefte aan een klaslokaal voor gehandicapte kinderen. De faciliteiten op dit moment zijn er abominabel. De gespecialiseerde lerares is zeer gemotiveerd en doet het geweldig goed met de kinderen maar staat met lege handen. Hoe mooi zou het zijn als zij geholpen zou kunnen worden...

Harambee families en onderwijskwaliteit

Nadat we afscheid hebben moeten nemen van onze coördinator van de workshops en trainingen, Tryphosa Nandasaba, is er niet veel meer gebeurd op dit vlak. Echter de twee nieuwe partners Joyce Khanali en Charles Kajuma hebben samen met een aantal lagere schoolhoofden met hernieuwde energie de 'familiegedachte' weer opgepakt. Beiden hebben veel ervaring in het onderwijs. Dit heeft ertoe geleid dat er weer een begin is gemaakt met het oppakken van de proefexamens voor de officiële examens. 11 scholen hebben hier weer aan meegedaan. Een mooi begin, hopelijk nemen in 2019 meer scholen eraan deel.

De bouw van een bibliotheek op Elukhari Mixed Secondary School

We zijn erg blij dat we het project op Elukhari Secondary School hebben kunnen overhandigen op dinsdag 4 september jl. De ceremonie zelf was eenvoudig, de leerlingen dol enthousiast. De kwaliteit van het gebouw is bovenmatig goed, met name ook de afwerking. Er is al een begin gemaakt met de aanschaf van de boeken en computers. Daarnaast zal het gebouw als multifunctionele hal gaan fungeren. Het is de bedoeling dat ook de

gemeenschap rondom de school gebruik kan maken van de bibliotheek. Daar is met de geografische ligging van het gebouw op de grond rekening mee gehouden. We willen John Were nogmaals bedanken voor zijn geweldige begeleiding van het project. Het is een van zijn laatste projecten die hij begeleid heeft. Bij hem stond kwaliteit altijd voorop als ook de samenwerking met de gemeenschap, de school en het schoolbestuur.

Bezoek van BNNVARA

Nadat het bezoek van BNNVARA in juni van afgelopen jaar niet door kon gaan, werd het enkele maanden uitgesteld. Zo brachten presentator Patrick Lodiers, regisseur Martijn Nijboer en filmer Joost van Herwijnen een bezoek aan Kimilili op 13, 14 en 15 september bij Roel en Marianne, samen met de Keniaanse chauffeur en fixer.

De stichting was vooraf benaderd door BNNVARA met de vraag of ze mee wilde werken aan een documentaire reeks van 6 thema-afleveringen over 70 jaar ontwikkelingssamenwerking in Nederland. Een van die afleveringen gaat over de kleinschalige particuliere initiatieven in Nederland. Met Sasha Ourikh werd het bezoek in Nederland voorbesproken. Roel en Marianne hadden een programma gemaakt om enkele scholen te bezoeken i.v.m. de opnames en interviews. Als eerste werd een bezoek gebracht aan Kitayi Primary School, waar de stichting drie kleuterklassen gaat bouwen in samenwerking met de regionale overheid. De filmploeg deed verslag, Patrick kon enkele interviews maken. De volgende dag begonnen we met een bezoek aan Hafoland Primary School waar de stichting in het verleden een geheel nieuwe school heeft gebouwd die nu 850 kinderen telt. Ook de nieuwe kleuterklassen zijn al enige tijd in gebruik. In het interview ging het hier met name ook over de uitdagingen waar we mee

te maken hebben gehad. Daarna was het een lange autotocht naar Mitua Girls Secondary School. Roel en Marianne hadden er een overleg over de watervoorziening die uitgebreid moet worden ten behoeven van de nieuwe toiletten, wastafels en douches die nu 4 dagen in gebruik zijn ipv alle dagen van de week. Ook hier kon de filmcrew zijn werk goed doen.

Vooraf waren Roel en Marianne enorm benieuwd hoe het zou verlopen, aangezien ze de filmploeg van tevoren nog niet ontmoet hadden. Zij vroegen zich af: Wat wordt er van ons verwacht, hoe is het om de hele tijd een camera op je gericht te hebben? Kunnen we goed samenwerken? Roel en Marianne:

"Uiteindelijk hadden we vanaf het allereerste moment een enorme klik met elkaar en hebben we een prachtige tijd gehad."

Bijzonder hoe we in zo korte tijd elkaar aanvoelden en samen op een vanzelfsprekende manier wisten samen te werken. Waarschijnlijk had dit ook te maken met het begrip dat zij hadden voor de complexiteit van ons werk! Aangezien de hele ploeg in ons guesthouse logeerde hadden we ook veel plezier buiten de

opnames om. We willen Patrick, Martijn en Joost nog eens van harte danken voor de mooie ervaring. Het was voor ons heel bijzonder om mee te maken. Spannend ook wat er straks wordt uitgezonden in het najaar van 2019. We laten iedereen nog weten wat de uiteindelijke datum van de uitzending wordt!"

We hebben Patrick Lodiers gevraagd om zijn impressie van hun bezoek aan ons voor de nieuwsbrief op te schrijven, hetgeen hij meteen met veel plezier wilde doen:

Thuis komen.

Zo voelde het bezoek aan Kimilili.

Wat gek was, want ik was er nog nooit geweest. En Marianne en Roel kende ik alleen van de verslagen die ik voor de reis van de redactie had gekregen. Toch was het vanaf de eerste minuut thuishkomen.

En thuis komen is een goed gevoel: het gaat om gezelligheid, geborgenheid. Maar ook over ontplooiën en ontwikkelen. Welnu, regisseur Martijn, cameraman Joost en ik kregen al het bovenstaande wat bij dat thuis komen past.

En vooral van het ontplooiën van de projecten van de Stichting Harambee Holland van de afgelopen jaren en de ontwikkeling

van vele jonge mensen in de regio Kimilili, kregen we een uitstekende indruk. Honderd uit kan ik er over schrijven, maar jullie als donateurs van Stichting Harambee Holland kennen de verhalen en de vaak mooie resultaten.

Dus laat ik mij beperken tot wat ik ongeveer in het gastenboek schreef (bij het weggaan na een veel te kort maar onvergetelijk bezoek!):

Het grootste project voor Marianne en Roel moet nog komen. Aan de ene kant het overdragen van de projecten in Kenia zelf. Maar veel moeilijker wordt "het project loslaten" voor Marianne en Roel.

Los laten van al hun goede werken, de inspirerende veranda, en vooral de mooie mensen. Loslaten van Kenia, zodat het terugkomen in Nederland ook echt voor hen weer "Thuis komen" wordt. Dat ze met een meer dan terecht goed gevoel terug kijken op hun bijzondere tijden in West-Kenia. Dat ze vaak met een goed gevoel er naar toe kunnen afreizen voor vakantie of positieve heimwee. Maar dat ze met een even goed gevoel in Nederland bij hun vrienden, met hun kinderen, met hun kleinkinderen, echt thuis komen.

Hartelijk dank, thank you very much, asante sana, orio mno!

In onze eigen taal, de drie Keniaanse talen, Engels, Swahili en onze Bukusu stamtaal, willen we iedereen die de stichting een warm hart toedraagt weer heel hartelijk danken voor de niet aflatende hulp die we bij ons werk mogen ontvangen. Het lijkt een formaliteit om dit

weer te schrijven ieder jaar, maar is daarom niet minder welgemeend. We hopen van harte dat u ons wilt blijven steunen. De Kenianen kunnen het nu nog niet alleen maar we werken er steeds verder naar toe....

Stichting Harambee Holland 17 jaar feiten en cijfers

105 projecten

directe hulp aan 40 scholen

22 lagere, 13 middelbare, 4 technische scholen,
1 EARC

80.000 leerlingen hebben hierbij baat gehad
in vijf counties in West-Kenia

111 nieuwe en 55 gerenoveerde klaslokalen

4 bibliotheken

6 kleuterscholen

258 toiletten

voorzieningen voor elektriciteit

tanks voor de opvang van regenwater

2.440 schoolboeken

47 computers

2520 drie-zits schoolbanken

volledig nieuwe lagere school van 16 klassen

nieuw schoolbegeleidingscentrum voor

gehandicapte kinderen

volledig nieuwe technische school

traumacounseling-programma voor scholieren

jaarlijkse trainingen voor schoolhoofden,

leerkrachten en oudercomités

totaal besteed € 1.460.000

kleinste project € 250

grootste project € 114.000

98 officiële overhandigingen van een project

regelmatig overleg met de lokale overheid

grote betrokkenheid van de lokale

gemeenschappen

4 lokale partners in Kenia

afstand tot Nederland: 6.800 km

partners in Nederland:

Impulsis/Edukans/Wilde Ganzen/Sukaisa

heel veel goede donoren die ons blijven steunen

enthousiast bestuur en vrijwilligers

nieuwsbrief: 450 ex. Nederlands en 100 ex. Engels

92 bestuursvergaderingen

10^e plaats in Top 50 van Dagblad Trouw in 2012

CBF-certificaat sinds 1 januari 2013

Bredase Vredesprijs in 2014

**meer dan 90% van de donaties
besteed aan projecten!**

Voor al uw drukwerk!

NPN DRUKKERS

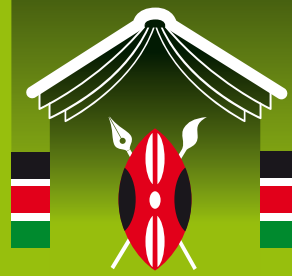
WWW.NPNDRUKKERS.NL

studio ter zake

www.studioterzake.nl

Voor al uw grafische vormgeving en meer!

STICHTING

**HARAMBEE
HOLLAND**

Doelstelling en werkwijze stichting

Stichting Harambee Holland heeft tot doel het leveren van een bijdrage aan verhoging van de levensstandaard van de mensen in West-Kenia door een substantiële verbetering van de kwaliteit van de onderwijsmogelijkheden. Daarmee sluit zij aan bij de eerste drie Millenniumdoelen voor 2015:

- De armoede halveren en minder mensen honger;
- Alle kinderen naar school;
- Mannen en vrouwen gelijkwaardig.

De stichting werkt volgens een vastomlijnde werkwijze waarmee gewaarborgd wordt, dat gelden goed besteed worden en dat donoren goed geïnformeerd kunnen worden over het project. In Kenia werkt de stichting met drie partners die als toezichthouder de projecten volgen.

In principe is het ook de bedoeling dat de betreffende school zelf een eigen bijdrage levert aan het project om de betrokkenheid met het project zeker te stellen. Deze bijdrage kan bestaan uit geld naar draagkracht, uit werkzaamheden door leerlingen, leerkrachten of ouders en uit materialen zoals hout of bakstenen. Van de gelden die de stichting ontvangt, wordt meer dan 90% gebruikt voor het realiseren van projecten.

Algemene informatie

Stichting Harambee Holland is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda onder nummer 20102573 en is door de Belastingdienst officieel erkend als goed doel.

Kijk voor meer algemene gegevens van Stichting Harambee Holland op www.harambeeholland.nl

Bank: SNS Bank, IBAN NL23 SNSB 0879 3591 61. ten name van Stichting Harambee Holland te Bavel.

E-mailadres: info@harambeeholland.nl

Comité van Aanbeveling:

- Peter van der Velden, oud-burgemeester van Breda
- Mr. Mukhisa Kituyi, vm. Minister van Handel en Industrie in Kenia
- Kurt Lindijer, Afrika-specialist en journalist in Nairobi

samen bouwen aan
onderwijs in West-Kenia